

Den Finska Hästen

Examensarbete för Medianom (YH)
Utbildningsprogrammet för Mediakultur, fotografering
Fördjupning: Bildjournalistik
Handledare: Emma Westerlund och Lars Rebers
Yrkehögskolan Novia
Jakobstad 2019

Språk: Svenska
Nyckelord: Häst, finska hästen, fotografi,
porträttfotografering, hästfotografi, hästfotograf,
fotograf, djurfotografi, djurfotograf, photography,
horsephotographer, hevosvalokuvaaja

Tryckeri: Blurb
Sidantal: 40
Papper: Standard 80#
© Carolina Husu, 2019

Den finska hästen

Ett examensarbete av Carolina Husu

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Abstrakt/Tiivistelmä	6-7
Fotografier	10-29
Inledning	32
Syfte	33
Finska hästen i sin korthet	34-35
Fotograferingar	36-37
Varför hästfotografering	38
Slutsats	39
Källor	40

Abstrakt

I detta examensarbete fotograferar jag den finska hästen och delar mina tankar och känslor för hästfotografering och dess betydelse i min framtida karriär som fotograf.

Med mina bilder vill jag framställa den finska hästen i ett ljus där min kunskap om hästar och fotografering flätas samman och där jag kan visa den finska hästen som den är, en vän och en hård arbetare.

I min text behandlar jag ämnen som berör hästfotografi och roliga händelse från mina fartfyllda fotograferingsessioner.

Tiivistelmä

Minun tutkelmassani käsittelen ajatuksia ja tunteuksia hevosvalokuvauksesta ja kuinka se vaikuttaa minuun ja minun tulevaisuuteen ammattivalokuvaajana. Suuri rakkauteni suomen kansallisaarretta kohtaan sai minut valitsemaan juuri suomenhevosen kohteekseni.

Minun kuvissani yhdistän monen vuoden hevostietämykseni ja visuaalisen silmäni ja lopputuloksessa pyrin näyttämään suomenhevosen juuri sellaisena kun se on, eli monien ihmisten ystävänä ja suurena työ myyränä.

Tekstissäni jaan ajatuksia hevosvalokuvauksesta ja hauskoja sattumuksia vauhdikkailta valokuvaus sessioilta.

Onnen Poika "Onni"

Kön: Hingst

Ålder: 10år

Ägare: Minna Kinnunen

Onni är en hopp- och dressyrhäst

ASTA H "Asta"

Kön: Sto

Ålder: 15 år

Ägare: Emma Kronholm

Asta är en hobby häst

som nu väntar sitt första föl

Torpan Touhu Telma "Telma"

Kön: Sto

Ålder: nästan 1år

Ägare: Hanna Autio

Telma är en blivande
hopp- eller dressyrhä

Hennylän Rosa "Rosa"

Kön: Sto

Ålder: 9 år

Ägare: Hanna Autio

Rosa är en ridskolehäst

på Torpan ratsutalli.

Marjami "Massikka"

Kön: Sto

Ålder: 10år

Ägare: Jenni Rintala

Massikka är en dressyrhäst som tävlar
lätt A på regional och nationell nivå

Torpan Tango "Tytti"

Kön: Sto

Ålder: 9 år

Ägare: Hanna Autio

Tytti är en ridskole häst och avelssto. Hon är mamma till Torpan Touhu Telma.

Voiton Viivi "Viivi"

Kön: Sto

Ålder: 15år

Ägare: Marika Hemgård

Viivi funkar lite på alla områden.
Hon drar både slede och kärra men
blir också riden. Viivi brukar vara
med på olika evenemang.

Sarantino "Stig"

Kön: Valack

Ålder: 13 år

Ägare: Erica Högman

Stig är en dressyrhäst som tävlar lätt A och medelsvår B på regional och nationell nivå. Stigs pappa är också den kända travkungen Saran Salama.

Tolokun livari "livari"

Kön: Valack

Ålder: 9år

Ägare: Hanna Heinonen

livari är en hobby häst.

Koivun Tähti "Tähti"

Kön: Valack

Ålder: 10 år

Ägare: Mika&Maarit Karpinen

Tähti är en travhäst som har en vinstsumma på 35
100€ (1.1.2019)

Inledning

När jag var liten brukade min mormor berätta om sin barndom på landet. Familjen hade en ganska stor gård med olika djur. Hon berättade ofta hur hon hjälpte till med olika vardagssysslor hemma. Det speciella var att fastän hon var en flicka fick hon hjälpa till på åkern, vilket var det bästa hon visste. Deras finska häst Luonto förekom ofta i hennes berättelser och att hon alltid fick rida hem henne efter en lång arbetsdag på åkern.

Jag har hört mycket om Luonto och hennes fina, långa man och mjuka, lena mule. Jag tror det är en stor anledning till varför jag är så fascinerad av finska hästar. De har varit med på åkrarna och i skogarna, de har kämpat för Finlands självständighet vid sidan om den finska soldaten. Och det har varit kära familjemedlemmar för både vuxen och barn.

Jag tycker att man nuförtiden ser lite ner på finnhästen inom hästvärlden. Den anses som en ras som inte är tillräckligt snabb, eller tillräckligt stark.

Den ses som en ras som bara gamla tanter rider i terräng med och som inte duger till mycket. Det är i alla fall vad jag har hört på tävlingsbanornas läktare.

I en artikel i tidningen Hevosurheilu skriver journalisten Miia Lahtinen (2018) att Ypäjän Hevosopisto tänker minska andelen finska hästar på skolan. Enligt en av de intervjuade, Tomas Stenius som är medlem i hästakademins styrelse, passar den finska hästen inte till att träna professionella tävlingsryttare. För det ändamålet behöver man halvblod som mer motsvarar sport hästar än vad finska hästen gör. Detta satte mina tankar på språng och jag kände att jag som fotograf kunde göra någonting nyttigt av de inte så goda nyheterna.

I mitt arbete vill jag som fotograf lyfta fram den hästras som vi haft i 110 år i detta land.

Jag vill ge finska hästen och dess ägare en röst att höras och jag vill skapa en fotografisk kontakt till hästvärlden för att kunna fortsätta med min dröm att få bli en professionell hästfotograf.

Syfte

Jag har en längre tid rullat på idén i mitt huvud om att göra ett fotografiskt arbete om en viss sorts häst, jag har bara inte vetat vilken av dem jag vill lyfta upp på en piedestal. Jag gick igenom tankar från att åka till Gotland, för att fotografera de vilda gotlandsrussen, till att åka till Island och fotografera fina islandshästar där. Men sedan tänkte jag att jag vill göra något lite annorlunda. Jag har redan sett mycket av islandshästarna, t.ex. är mitt Instagram flöde fullt av oerhört vackra häst bilder från Island. Det kändes som om alla redan har gjort det.

Då kom jag på att jag vill fotografera finnhästar. Det är ett fosterländskt ämne, relevant gällande Finland 100 år och dessutom sitter rasen i en knepig sits gällande sin framtid i den finska skolningen på hästlinjen. Idén som jag fick skulle vara nyttig både för ägare av finska hästar och för mig genom att jag får skapa kontakter som kan gynna mig i mitt framtida drömyrke som hästfotograf.

Finska hästen i sin korthet

Historia

Finska hästen är den enda ursprungliga hästrasen som finns i Finland. Den härstammar från nordeuropeiska lantraser men har avlats som renrasig sedan 1907 då stamboken för finska hästen skapades. Finska hästen är en mångsidig hästras. Den uppföds i fyra olika stammar: travhäst, ridhäst, arbetshäst eller småhäst. (Suomenhevosliitto ry, u.å)

Den första hästen som registrerades i stamboken är hingsten Ukonpoika. Först år 1909 registrerades det första stoet. Ända till år 1923 registrerades hästarna bara som finnhästar men från år 1924 kunde man registrera dem som grova arbetshästar eller klenare ridhästar för soldater. Då kriget började hjälpte den lojala och mångsidiga finnhästen soldaterna på fronten. Den bar allt från medicin och vapen till skadade och omkomna från fronten hem. Efter kriget fortsatte hästen att spela en stor roll i samhället. Med hjälp av hästen normaliserades jordbruket och skogsarbetet igen och Finland kom långsamt upp på fötter. (Suomen Hippos ry, 2007)

Travhäst

Finska hästar är duktiga travare fastän dom är ganska små till storleken och grova till uppbyggnaden. De tävlar i en egen kategori för kallblodiga travare, vilket betyder att de tävlar mot andra grövre hästraser. I Finland har vi öppna tävlingar för kallblodiga raser där man kan delta med både finska hästar och andra nordiska kallblod. Vi är det enda nordiska landet som har öppna tävlingar för andra länders kallblod. Den viktigaste travtävlingen

för den finska hästen och många finländare är Kuninkuusravit som ordnas en gång i året sedan 1924. Där tävlar bara eliterna av finska hästarna om vem som blir krönt till travkung och travdrottning. (Kuninkuusravit.fi)

Den första travkungen som kröntes år 1924 i Lahtis var Huovi. Andra mycket kända och mångfaldiga travkungar är: Tomu, Akapeetus, Vekseli, Vieker, Apassi, Saran Salama, Köppnine och den senaste Costello. Av dessa är Apassi, Saran Salama och Köppinen legender som alla känner till och kommer i ihåg.

Köppinen har en egen cider som började säljas 2018., Saran Salama har en rörande berättelse om att vara en familjemedlem i över 20 år. Den föddes till den gård där den fick leva sina sista dagar och den var nämnd enligt ägaren Tapio Perttunens dotter Sara-Julia Perttunen. (MTV3 Uutiset)

Den första travdrottningen är Ilo, men hon kröntes först år 1948 i Joensuu. Där ordnades första Kuninkuusravit som hade starter för ston. Andra kända travdrottningar är: Suhina, Helätin, Tella, Vekkuliina, Saaga S och den senaste Akaasia. Saaga S har fått en helt egen film som visades för första gången år 2018.

Ridhäst

Som ridhäst är finska hästen väldigt mångsidig. Man kan träna dem i dressyr, banhinder eller till fälttävling hästar. De fungerar också bra på ridskolor för de har ett väldigt tålmodigt lynne.

När man tävlar med finska hästen kan det finnas skilda klasser var man tävlar enbart mot andra finska hästar. Där är vinstsummorna oftast lite högre än i vanliga klasser som är för alla. Man kan också delta i vanliga öppna klasser med en finsk häst. Inom rid- kretsarna finns det en stor tävling för finska hästar som kallas för Suomenratsujen Kuninkaalliset. Den ordnas i Ypäjä i slutet av augusti och där tävlar man i dressyr och banhinder. Man kan endast delta med en finsk häst i dessa tävlingar.

Arbetshäst

Arbetsfinnhästarna är oftast kraftigare och grövre byggda än de andra finnhästarna. Dom måste orka dra tunga lass efter sig.

De spelade en stor roll i Finlands lantbruk för hundra år sedan, men nu förtiden då det finns traktorer är detta mer en hobby. Det ordnas fortfarande evenemang för arbetshästar men de är inte så vanliga som inom t.ex. trav- eller ridsporten.

Småhäst

Småhästarna kan göra allt som "vanliga" finska hästar gör. Den, enda skillnaden är att de inte blir större i mankhöjd än 148cm, vilket är maximihöjden för ponnyer. Uppfödningen av småhästar har blivit kvar för att symbolisera den ursprungliga finska hästen, som i början var en liten häst som aldrig blev större än 148cm. Med tiden och avel har finska hästen vuxit till sig och småhästarna fick bli sin egna stam.

Fotograferingar

Jag började fotograferingsprojektet för mitt examensarbete med att lägga ut på min personliga facebook, att jag söker finska hästar som modeller för mitt examensarbete. Många bekanta hörde av sig och många av dem delade inlägget och tipsade sina vänner om projektet. Jag provade ännu med att dela inlägget på Suomenratsut pohjanmaa- gruppen och fick då väldigt många frivilliga modeller.

Det har inte varit svårt att få tag på modeller, eftersom jag har varit inblandad i hästvärlden så länge att jag vet hur de flesta tänker. Hästarna är ägarnas ögonstenar och de vill gärna att hästarna ska dokumenteras på alla tänkbara möjliga sätt, så att de har så mycket fina minnen på bild som möjligt.

När jag gallrade vilka jag skulle fotografera och vilka inte, så tittade jag på vad hästen var inriktad på. Jag valde bort sådana som hade varit sjuklediga i flera månader och var ganska kritisk med dom som bara gick i terräng och annars stod ute i hagen.

När jag började fotografera tog jag inspiration av några fotografer, en av dem är Nina Bergström som jag hittat på Instagram. Hon fotograferar islandshästar för det mesta och vissa av hennes bilder var fotograferade mot svart bakgrund, vilket jag tyckte såg professionellt och stilrent ut.

En annan inspirationskälla för mitt bildspråk är finska fotografen Kenneth Bamberg som fotograferat pojkar i Thailand med färggranna kläder och smink mot svart bakgrund, med enkel ljussättning. Bilderna är starka, fastän de alla är fotograferade på samma sätt. Det skapar känslan att det är personen på bild som är i fokus, inte bilden i sig.

När jag ser på dessa bilder blir jag intresserad av de olika pojkarnas berättelser och det är den känslan jag vill fånga i mina bilder också.

Eftersom hästen är ett djur som lätt blir skrämmd och har en stark flyktinstinkt, så ville jag inte fotografera med blixtr eller ta med bakgrunder till stallen. Det skulle ta onödigt länge för mig att vänja hästarna att vänja sig vidför det. IMen i stället använde jag mig av ett gammalt trick som jag lärt mig från en hästblogg för länge sedan. Om man ställer hästen i dörröppningen av stallet eller manegen och släcker lamporna där, skapar det en mörk bakgrund då ljuset lyser på objektet utifrån.

En tredje fotograf som inspirerade mig är min favorithästfotograf Emmi Kähkönen. Det som inspirerar mig i hennes bilder är att de är färgglada och stämningsfulla. I en artikel på Yle om Kähkönens fotografering berättar hon att hon tycker att en bra hästfotograf kan leva sig in i stunden och förstår sig på hästen. Fotografen måste kunna observera situationen och reagera snabbt. (Yle, 2015) Jag håller med Kähkönen, man måste kunna läsa av hästen för att vara en bra hästfotograf. Du måste veta vad hästens olika miner betyder för att kunna reagera på rätt sätt. Har du t.ex. en häst som sätter öronen bak och stampar med foten måste fotografen förstå att backa lite och ge den upphetsade hästen lite mera utrymme.

Jag har valt att fotografera från grodperspektiv eftersom hästar är stora och ståtliga djur. Då tycker jag att de också behöver få se ut så på bild. Jag tycker det är viktigt att få hästen att stå med halsen uppe och med

öronen spetsade för att framföra det stora och det ståtliga. För att lyckas med detta har jag använt mig av hästens gnäggning från Youtube då jag fotograferar. När den främmande hästen gnäggjar i min telefon, spetsar modell hästen nästan alltid sina öron och lyfter upp sin ställning för att se och höra var den främmande hästen finns. Jag har också provat på andra djurs läten, så som får och höna. Det har fungerat bättre på vissa hästar än på andra.

Alla hästar har ju förstås inte varit så enkla att fotografera, till exempel ett föl som inte ännu hade blivit vant vid att människor kan leda det i gramma. Fölet protesterade med att bara stå stilla och tänkte inte alls ställa sig i stalldörren för fotografering. När vi sist o slutligen fick fölet att röra på sig, började den hoppa och skutta åt varje håll och då tänkte vi inte få den att stå still. Som fotograf behövde jag vara snabb och på alerten, så jag sa åt fölets ägare att ifall hon känner att detta är för mycket för fölet, ska hon säga till så slutar vi. Jag vill ändå fotografera på djurets villkor och se till att det känner sig bekvämt i situationen. Ett annat busigt exempel var en häst som först inte kunde stå stilla, men sedan stod stilla och hängde med huvudet. Den brydde sig inte om mina gnäggande hästar på Youtube och när jag försökte locka den med havre, skuttade den bara ut ur stallet till havrelådan.

Processen har varit rolig och jag har fått lära känna många nya människor. Jag har lärt mig enormt mycket om både olika tävlingsgrenar och om hästarna i sig. Fastän jag varit inblandad i häst världen i 16 år, kan man alltid lära sig något nytt. Dessutom har jag försökt se på

det från en fotografs synvinkel och sätta tyngden i arbetet på att jobba som fotograf och inte fastna för mycket på hästarna.

I framtiden skulle jag vilja ställa ut bilderna på Kuninkuusravit eller på Helsinki International Horse Show, men för att materialet skall bära dit tycker jag att jag måste få fotograferat lite fler av våra finska superstjärnor så som, Viesker, Costello och Saaga S. Jag tänker fortsätta fotografera efter att min process för examensarbetet är slut, eftersom detta är ett viktigt arbete för mig och jag vill att folk ska se det. Dessutom vill jag att finska hästen får ytterligare ett projekt som visar respekt för den.

Varför hästfotografering?

Jag har alltid levt och andats hästar och vid det här skedet så är det mer en livsstil än en hobby. Men jag vet att jag inte vill jobba med hästar med att mocka stall och rida, utan jag vill kombinera hästen med mitt kreativa tänkande. Det ena utesluter inte det andra. Tvärtom, min styrka är att jag känner mycket människor i hästvärlden och jag vet hur hästen fungerar och det är en stor fördel för mig. Orsaken varför jag valde att fotografera hästar är att jag ville utvidga mina kontakter och jag ville visa vad jag går för.

Jag är lite trött på att inte bli tagen på allvar då jag fotograferar hästar. När jag visar mina bilder för hästmänniskor så säger de: att "oj vad det är en fin bild" men då ser de på hästen och inte på själva fotografiet. Om jag visar häst bilder för andra fotografer känns det ibland att de inte kan se runt att det är en häst på bilden utan bilden kommenteras redan i sånt ljus att "hon är nu den där töntiga hästflickan". Lyckligtvis hittade jag ett forum där jag kände att jag blev tagen på allvar. Det var min sista praktikplats på tidningen Maaseudun Tulevaisuus. De skriver mycket om hästar och ridsporten överlag. Där diskuterade jag ofta med fotograferna om mina tankar och de uppmuntrade mig att inte ge upp för jag är ännu ung och jag har en röst som kan bli hörd om jag bara håller ut.

Varför har jag då valt att fotografera porträtt och inte "in action" bilder. Jag provade i början med båda och konstaterade att actionbilderna inte vid detta tillfälle hämtade så mycket mer till min serie. Jag har inte slopat hela idén, jag sparar den för senare.

I boken Kaikki Kuvaa (2018), som är skriven av Pekka

Punkari, börjar han sitt porträttfotograferings kapitel (s. 148–157) med att fråga: "Vem är det som berättar för kungen hur han skall vara? Jo fotografen". Han syftar på att fotografen är den som bestämmer hur bilden blir. Det är ju så om man fotograferar människor. Fotografen väljer bakgrund, ljus, smink, kläder, modell och dessutom berättar hen var och hur modellen ska stå och vartåt hen skall se. Det låter ju enkelt, och i teorin är det. Men, som Punkari (2018) skriver i sin bok, finns det många människor som har en skräck för att bli fotograferade och det leder lätt till spända stämningar och onaturliga miner. Då måste man våga vara fotografen i situationen och ta den tid som behövs för att få modellen att slappna av.

Jag kan nästan reflektera allt detta på hästporträttering. Man kan välja bakgrund för det mesta och man kan välja ljuset, vad hästen ska ha på sig och ge instruktioner till den som håller i hästen var den skall stå, men efter det är makten i hästens händer. Den kan se åt vänster då du vill att den ska se åt höger, den kan skaka på huvudet då du vill att den ska stå stilla. Den sätter definitivt öronen bakåt då du vill att den ska spetsa dem eller så kan det vara en fågel i buskarna som hästen blir skrämmd för och så får du börja om från början. Det är det kontrollerade kaoset som får mitt intresse att vakna.

Slutsats

Slutsatsen är att jag har fått göra ett arbete som är viktigt för mig, som känns relevant för min framtid och som är ett arbete jag vill visa åt andra.

Jag vill ställa ut materialet i framtiden, men för att det skall hända måste jag fortsätta jobba med det efter inlämningsdatumet för detta examensarbete. Som jag nämnde tidigare i texten så är det avsaknaden av top elit hästarna som får mig att känna att jag inte ännu är färdig.

Jag har fått träffa många trevliga människor och många trevliga finska hästar. Alla finska hästars ägare har varit av den åsikten, att arbetet har varit viktigt och att det behövs mer arbeten som detta för att lyfta fram den finska hästen och med sin fina historia och kapacitet. Därför har jag planerat att föra projektet vidare så att jag kan publicera en riktig bok av bilderna. Jag har redan planer på gång för detta med en grafiker och en skribent.

Allt som allt är jag nöjd med slutsatsen och det att vi har tankar för bilderna i framtiden får mig att fortsätta jobba hårt. Och jag har redan fått bokningar från andra häst ägare vilket var ett av mina mål gällande denna process.

Källor

Tryckta källor:

Punkari, P, 2018 *Kaikki kuvaa*, Jyväskylä Docendo Oy

Elektroniska källor:

Hevosurheilu, 2018, Hevosopisto luopuu suomenhevosista [Online]

<https://hevosurheilu.fi/ratsastus/ratsastusuutiset/hevosopisto-luopuu-suomenhevosista/> [Hämtat: 11.12.2018]

Suomenhevosliitto ry, uå, Tietoa suomenhevosesta [Online]

<https://suomenhevosliitto.fi/suomenhevonen/tietoa-suomenhevosesta/> [Hämtat 31.10.2018]

Suomen Hippos, uå, [Online]

http://www.hippos.fi/jalostus_ia_nayttelyt/yleista_jalostuksesta/kantakirjarodut/suomenhevonen/historia [Hämtat 31.10.2018]

Kuninkuusravit, uå, [Online]

<https://www.kuninkuusravit.fi/kuninkuusravit/historia/> [Hämtat 4.11.2018]

MTV3 Uutiset, 12.12.2016, Koskettavat jäähyväiset kolminkertaiselle ravikuninkaalle [Online]

<https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/koskettava-jaahyvaiskirje-kolminkertaiselle-ravikuninkaalle/6208508#gs.JDd6EzKi> [Hämtat 3.1.2019]

Yle, 2015, Hevosten ystävistä hevosvalokuvaajaksi, [Online]

<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2015/05/28/hevosten-ystavasta-hevosvalokuvaajaksi> [Hämtat 6.11.2018]

